

شناسایی مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی - اسلامی به منظور ارتقاء فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان آموزش و پرورش بر اساس روش دلفی

طیبه سادات شاه امیری^۱ | حسنعلی بختیار نصرآبادی^۲ | جهانبخش رحمانی^۳ | زهره سعادت‌مند^۴

چکیده

هدف از پژوهش حاضر شناسایی مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی به منظور ارتقاء فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان آموزش و پرورش بر اساس روش دلفی بود. جهت شناسایی مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی از روش تحلیل مضامین که روشی کیفی است استفاده شد. جامعه آماری تحقیق خبرگان و شامل کلیه اعضای هیئت علمی رشته علوم تربیتی در دانشگاه‌های شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ بود. لذا تعداد ۱۵ نفر از اساتید، خبرگان و متخصصان حوزه علوم تربیتی با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. یافته‌های تحقیق نشان داد که بر اساس منابع اسلامی سبک زندگی اسلامی ایرانی شامل ابعاد اخلاقی، اجتماعی، اقتصادی، زیستی و علمی می‌شود. جهت اعتبارسنجی مدل تحقیق از روش دلفی استفاده شد. در دور اول پرسشنامه با ۶۵ شاخص در اختیار خبرگان قرار گرفت یافته‌های مرحله اول دلفی نشان داد که شاخص‌های فراهم نمودن زمینه ارائه نظرات متفاوت در عرصه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان، توانمند کردن مدارس و مراکز آموزشی برای برنامه‌ریزی و مدیریت برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان و کاهش خطرپذیری‌ها در عرصه سرمایه‌گذاری آموزشی حذف شدند. در مرحله دوم آزمون دلفی خبرگان تمام شاخص‌های مدل برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان آموزش و پرورش ایران را تأیید کردند.

کلیدواژه‌ها: سبک زندگی ایرانی - اسلامی؛ انجمن اولیا و مربیان؛ برنامه؛ فعالیت.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

DOR: 20.1001.1.22516972.1401.30.54.7.2

۱. دانشجوی دکتری، رشته فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

۲. نویسنده مسئول: استاد، گروه علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

H.nasrabadi89@gmail.com

۳. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

۴. دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

مقدمه و بیان مسئله

سبک زندگی^۱ اصطلاحی شناخته شده از اوایل قرن بیستم است که در غرب تولد یافت و غالباً در علوم انسانی و مفاهیم علوم اجتماعی دربرگیرنده‌ی گستره‌ی بسیار وسیعی از نگرش‌ها و رفتارها و ارزش‌های انسان است. در تعریفی ساده می‌توان گفت سبک زندگی شیوه و روش زندگی فرد در حوزه‌های مختلف زندگی اعم از فردی و اجتماعی است؛ (یارین و فاطمه^۲، ۲۰۱۹). سبک زندگی با تمام زندگی افراد و ابعاد آن مانند فعالیت‌های فیزیکی، اوقات فراغت، روابط اجتماعی، روابط همسران، معنویت، ایمنی و آرامش، تغذیه و... مرتبط است (اجی^۳، ۲۰۱۹). در هر جامعه‌ای افراد آن جامعه بر اساس فرهنگ و آداب و رسوم نوع خاصی از سبک زندگی را دارند در جامعه اسلامی بهترین نوع سبک زندگی انتخاب روشی است که منطبق با موازین دین اسلام باشد. دین اسلام برای تمام عرصه‌های زندگی فرد مسلمان حرفی برای گفتن دارد، به این معنا که فرد مسلمان می‌تواند -و می‌باید- زندگی خودش را بر اساس اصول و آموزه‌های دینی شکل دهد؛ و بر اساس نگاه و فلسفه دینی سبک زندگی خود را طراحی یا انتخاب نماید. برای آموختن سبک زندگی و انتخاب روش مناسب می‌توان از نظام تعلیم و تربیت برای رسیدن به سعادت واقعی و هستی متعالی و کمال‌جویانه‌ی انسان در تمامی ابعاد زندگی استفاده نمود در ایران مبانی نظری تعلیم و تربیت از مبانی دین اسلام اخذ شده است.

نگاهی گذرا و اجمالی به وضعیت کنونی اغلب مدارس و انتظاری که اولیا و مربیان از دانش‌آموزان دارند، بیانگر این نکته‌ی نهفته و آسیب‌شناسانه در تعلیم و تربیت است که آنچه معمولاً در متن آموزه‌های مدرسه‌ای به فراموشی سپرده شده، اصل کنشگری دانش‌آموزان در زندگی است. زیرا بیشتر دانش‌آموزان بر اساس آیین معدل‌گرایی و نمره‌مداری، تمامیت وجود خود را محدود به رقابت‌های فرساینده‌ی آموزشی کرده‌اند؛ درحالی‌که مدرسه باید نمایانگر زندگی در فعال‌ترین و خلاق‌ترین شکل آن باشد؛ همان نوع زندگی که در محیط خانه، همسایگی و یا در زمین‌بازی جریان دارد. در چنین محیطی است که طبیعت کودک در همه‌ی ابعادش به‌طور

1. Life Style
2. Yarian & Fateme
3. Ajay

طبیعی و در بستر زندگی طبیعی فعلیت می‌یابد. آموزشی که در بطن واقعیت‌های زندگی رخ ندهد، آنگاه شکل‌هایی از زندگی که ارزش زیستن ندارد را جانشین واقعیت‌های زندگی می‌کند. اما امر تعلیم و تربیت مستلزم هماهنگی خانه و مدرسه است و بدین منظور بایستی انجمن اولیا و مربیان مدرسه نیز در ارائه اهداف، فعالیت‌ها و برنامه‌های خود سبک زندگی اسلامی-ایرانی را مدنظر بگیرند امری که از نظر انجمن اولیا و مربیان مغفول مانده است و توجهات صورت گرفته بیشتر به صورت خام و ناپخته است. لذا دست‌یابی به آموزش و پرورشی موفق نیازمند همکاری و تعامل پیوسته‌ی خانواده و مدرسه است که فلسفه‌ی وجودی انجمن اولیا و مربیان را شکل می‌دهد (رئیس‌ی و انانی، ۱۳۹۱؛ شریفی، ۱۳۹۲؛ شجاعی، ۱۳۹۴؛ فقیهی، ۱۳۹۲). این امر لزوم توجه و ساخت مدل ایرانی اسلامی از فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان را بیش از پیش آشکار می‌سازد تا بتواند با همسویی با سبک زندگی ایرانی اسلامی خانواده‌ها و مدارس ایرانی، به جایگاه واقعی خود دست یابد. اثربخشی فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در آموزش و پرورش و در سنگر مدرسه معنای درست خود را پیدا می‌کند این انجمن‌ها در اثربخشی که دارند بهترین روابط یعنی حسن تفاهم، اعتماد، همدلی، هم‌اندیشی و صمیمیت میان اولیاء و مربیان را به وجود می‌آورند (سلینسکاس و کیکاس^۱، ۲۰۱۹). بنابراین، هدف تحقیق حاضر شناسایی مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی در منابع موجود، است تا مدلی برای فعالیت‌ها و وظایف انجمن اولیا و مربیان طراحی نماید. برای دستیابی به این هدف، ابتدا مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی از متون مرتبط، به‌ویژه قرآن کریم، مشخص می‌گردد؛ سپس با استخراج فعالیت‌های انجمن از اسناد مرتبط در وضعیت موجود، وظایف تکمیلی و جدید آن از منظر سبک زندگی ایرانی اسلامی در قالب یک مدل ارائه می‌شود. مدل نهایی، دربرگیرنده‌ی وضعیت مطلوب حدود وظایف انجمن اولیا و مربیان متناسب با مبانی اساسی تربیت تصریح شده در سند تحول بنیادین نظام تربیت جمهوری اسلامی ایران خواهد بود. از این رو مسئله‌ی اصلی تحقیق این است که مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی به‌منظور ارتقاء فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان آموزش و پرورش بر اساس روش دلفی کدامند؟

1. Silinskas & Kikas

تعاریف

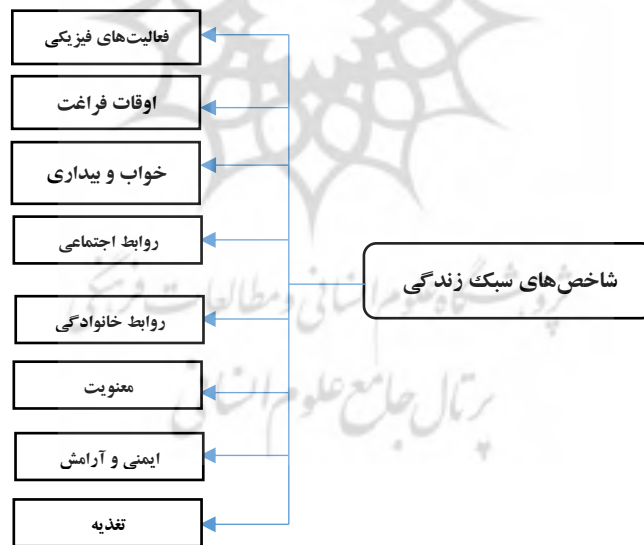
سبک زندگی: سبک زندگی، مجموعه‌ای نسبتاً هماهنگ از همه‌ی رفتارها و فعالیت‌های یک فرد در جریان زندگی روزمره است که مستلزم مجموعه‌ای از عادت‌ها و جهت‌گیری‌ها است؛ بنابراین، برخوردار از نوعی وحدت است. امروزه این مفهوم، الگوهای روابط سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سرگرمی، مصرف، مد و پوشش را در برمی‌گیرد و حتی نگرش‌ها، ارزش‌ها و جهان‌بینی فردی و گروهی که عضو آن است را نیز بازمی‌نمایاند (فاضلی، ۱۳۹۲: ۱۴). در این معنا سبک زندگی راهی است برای تعریف ارزش‌ها و نگرش‌ها و رفتارهای افراد که اهمیت آن برای تحلیل‌های اجتماعی و سیاسی روزبه‌روز افزایش می‌یابد. از آنجا که سبک زندگی، دربرگیرنده‌ی مجموعه‌ای از عادت‌ها و جهت‌گیری‌های فرهنگی است، لذا برخوردار از نوعی وحدت است (گیدنز، ۱۳۹۲: ۱۵).

سبک زندگی ایرانی-اسلامی: دین اسلام دارای نظام معنایی، آموزه‌ها و ساختارهایی هست که پیروانش را در ایجاد سبک‌های زندگی مبتنی بر آن‌ها توانمند می‌کند. این سبک‌های زندگی برگرفته از تعالیم دین اسلام را می‌توان «سبک زندگی اسلامی» نامید. سبک‌های زندگی اسلامی که در جغرافیای بومی و فرهنگی کشور ایران وجود دارند، سبک‌های زندگی اسلامی ایرانی هستند. در واقع سبکی از زندگی است که انسان مسلمان بر اساس تعالیم دین مبین اسلام انتخاب می‌کند و در تمامی شئون و کارهای روزمره‌ی او جلوه‌ی بیرونی دارد (حیدرپور، ۱۳۹۳: ۸۷).

انجمن اولیا و مربیان: انجمن اولیا و مربیان، در هر مدرسه هیئت منتخبی است از اولیای دانش‌آموزان و مربیان همان مدرسه که با تفاهم و صمیمیت به‌منظور تقویت همکاری و مشارکت اولیای دانش‌آموزان به‌منظور کمک به ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزش و پرورش، و گسترش ارتباط خانه و مدرسه، بر پایه‌ی مقررات و ضوابط انجام‌وظیفه می‌نماید (شریفی، ۱۳۹۲: ۴۷).

مبانی نظری

سازمان جهانی بهداشت (۱۹۹۸) سبک زندگی سالم را تلاش برای دستیابی به حالت رفاه کامل جسمی، روانی، و اجتماعی توصیف کرده است. سبک زندگی سالم شامل رفتارهایی است که سلامت جسمی و روانی انسان را تضمین می‌کنند. به عبارت دیگر، سبک زندگی سالم دربردارنده ابعاد جسمانی و روانی است. بعد جسمانی شامل تغذیه، ورزش، و خواب است، و بعد روانی شامل ارتباطات اجتماعی، مقابله با استرس، روش‌های یادگیری و مطالعه، و معنویت است. سبک زندگی هر فرد متأثر از دو عامل عمده است: شخصیت فرد، و ویژگی‌های محیط. این ویژگی‌ها به طرق مختلفی بر سبک زندگی افراد اثر می‌گذارند. به عنوان مثال، افراد درون‌گرا و برون‌گرا سبک‌های متفاوتی در زندگی دارند. اما عامل مهمی که می‌تواند در سراسر عمر بر سبک زندگی افراد تأثیر بگذارد، ویژگی‌ها و شرایط محیطی است، از جمله: فقر، اوضاع سیاسی - اقتصادی جامعه، ویژگی‌ها و شرایط خانوادگی، فقدان پدر، مادر و یا همسر، جنگ، و غیره (پلاسکر^۱، ۲۰۰۷).

شکل ۱. شاخص‌های سبک زندگی

1. Plasker

در زمینه شاخص‌های شناخته شده سبک زندگی می‌توان به فعالیت‌های فیزیکی، اوقات فراغت، خواب‌ویداری، روابط اجتماعی، روابط خانوادگی، معنویت، ایمنی و آرامش، تغذیه و غیره اشاره کرد، که هر کدام به‌منزله بزرگراهی از زندگی افراد محسوب می‌شوند. یکی از راه‌های درک بهتر مفهوم «سبک زندگی»، بررسی عناصر و مؤلفه‌هایی است که برای سبک زندگی در نظر گرفته شده‌اند. منظور از مؤلفه، اموری هستند که مصداق عینی سبک زندگی محسوب می‌شوند. پیشگیری از بیماری‌های متأثر از سبک زندگی، و ارتقاء سطح سلامت روانی فردی و جمعی مستلزم آگاهی از این موضوع است که موقعیت‌های زندگی سلامت افراد را چگونه به خطر می‌اندازند. در این مورد می‌توان به نتایج پژوهش‌های محققان اشاره کرد. امروزه اعتقاد بر این است که بیش از ۷۰ درصد بیماری‌ها به‌گونه‌ای با سبک زندگی فرد ارتباط دارند. به‌طوریکه بسیاری از ناخوشی‌های آدمی از جمله بیماری‌های قلبی - عروقی، تنفسی، سیستم حرکتی، عضلانی و غیره به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم از شیوه زندگی فرد ناشی می‌شوند، یا حداقل آنکه شیوه زندگی در تشدید یا دوام آن‌ها نقش دارد (اورسون^۱ و همکاران، ۲۰۱۹).

توحید اصلی‌ترین مبنای سبک زندگی اسلامی است که همه‌ی مبانی دیگر از جمله نبوت، امامت و معاد در زیر سایه‌ی آن معنا می‌گیرند. هنگامی که بینش توحیدی بر زندگی فردی سایه افکند، همه‌ی وجوه زندگی خود را از نماز و عبادت تا کسب و کار، تحصیل، تفریح، معاشرت، بهداشت، خوراک، معماری، هنر سخن گفتن، تولید، مصرف، آراستگی ظاهری و امثال آن در این مسیر قرار می‌دهد و به همه‌ی جزئیات زندگی خود صبغه‌ی الهی می‌بخشد. از این‌روست که مقام معظم رهبری می‌فرماید: توحید تنها نظریه‌ی فلسفی و فکری نیست، بلکه روش زندگی برای انسان‌هاست. خدا را در زندگی خود حاکم کردن و دست قدرت‌های گوناگون را کوتاه کردن [است]. لاله‌الاله که پیام اصلی پیغمبر ما و همه‌ی پیغمبران است به‌معنای این است که در زندگی و مسیر انسان و در انتخاب روش‌های زندگی، قدرت‌های طاغوتی و شیطان‌ها نباید دخالت کنند. اگر توحید در زندگی جامعه‌ی بشری تحقق پیدا کند، دنیای بشر هم آباد خواهد شد، دنیایی در خدمت تکامل و تعالی حقیقی انسان.

1. Everson

دیگر مبنای سبک زندگی اسلامی، اعتقاد به نبوت است. بایست گفت انسان بدون هادی، تربیت صحیح و سالم پیدا نمی‌کند و به گمراهی می‌رود. «فلسفه‌ی بعثت انبیای الهی، تزکیه و تعلیم حکمت و تربیت بوده است، امامت هم در تداوم همین راه است. به همین دلیل، حیات انسان هیچ‌گاه خالی از پیامبران و اوصیای آنان نبوده است» (رستمی نسب، ۱۳۸۸: ۱۶۳). نبوت با رسول گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌و آله و سلم به پایان رسید و کامل‌ترین برنامه‌های هدایت بخش در ابعاد مختلف زندگی در آیین اسلام جلوه‌گر شد. حضرت محمد صلی‌الله‌علیه‌و آله و سلم، اعظم و خاتم پیامبران و دین او خاتم ادیان الهی شد؛ بنابراین پیامبر صلی‌الله‌علیه‌و آله و سلم، مظهر معلم الهی در عالم انسانی است و الگوی الهی دیگر معلمان است و پیروی از این الگو و پذیرش نبوتش مایه‌ی هدایت فرد و جامعه می‌گردد. اعتقاد به نبوت، آدمی را از بن‌بست‌ها و سردرگمی‌های زندگی بیرون می‌آورد و راه را از بیراهه نشان می‌دهد (رضایی و همکاران، ۱۳۹۴).

پیشینه پژوهش

بنانی (۱۳۹۸) مطالعه‌ای با عنوان نقش شاخص‌های اجتماعی اقتصادی مؤثر در سبک زندگی ایرانی اسلامی یک مطالعه مورد پژوهی در اصفهان انجام داد. یافته‌های پژوهش نشان داد بین وضعیت مطلوب و موجود، اختلاف معناداری وجود دارد. در بعد اجتماعی بیشترین نقش در وضعیت موجود در مؤلفه‌ی نشاط اجتماعی، در بُعد فرهنگی در مؤلفه‌ی اوقات فراغت و در بعد اقتصادی در مؤلفه‌ی حفظ محیط‌زیست و توسعه‌ی پایدار دارای بیشترین نقش در وضعیت موجود است. همچنین، یافته‌های پژوهش در وضعیت مطلوب، نقش برجسته‌ی اداره‌ی امور شهر در کلیه‌ی مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی را تأیید می‌کند.

زارع و عظمتی (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی نقش انجمن اولیا و مربیان در اثربخشی آموزشی پرداختند. جایگاه انجمن اولیا و مربیان در آموزش و پرورش، اهمیت و ضرورت وجود انجمن اولیا و مربیان، اهداف مشارکت اولیا و مربیان در تعلیم و تربیت، ابعاد مشارکت اولیا و مربیان، مدل‌های مشارکت، موانع رشد و تقویت انجمن‌ها و نقش انجمن اولیا و مربیان و چشم‌اندازهای آینده از جمله مباحثی بود که در تحقیق آن‌ها مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

دری چافین^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی مشارکت والدین در مدارس: دیدگاه والدین و معلمان پرداخت. یافته‌ها نشان داد که بین دیدگاه والدین و معلمان تفاوت آماری معنی‌داری وجود داشت. درحالی‌که نگرش معلمان تفاوت معنی‌داری با هم نداشت. بر اساس یافته‌های مطالعه با افزایش درک معلمان از نیازهای والدین و افزایش توانایی آن‌ها در برقراری ارتباط مؤثر با آن‌ها، منجر به مشارکت بیشتر والدین در آموزش فرزندان و پیشرفت بیشتر دانش‌آموزان می‌شود.

سبک زندگی اسلامی شیوه‌ای از زندگی بر مبنای عملی است که در جهت عمل به قوانین الهی انجام شود. در این سبک زندگی به آموزه‌های اسلامی و کلیت اسلام نگاه شده است و با زندگی افراد و تمام ابعاد آن مرتبط است. آموزه‌های دین به‌عنوان ابزار جامع هدایت و راهبری بشر، در بسیاری موارد حاکم بر ارزش‌ها، باورها و رفتارهای لازم برای جهت‌دهی و الگو بخشی به رفتار و کنش انسانی است. در واقع محدود نکردن دین به فهم زمانی خاص، اعتقاد به تکامل فرهنگی و سهیم بودن اراده انسان در آن و تبیین درست ارتباط میان فرهنگ متغیر و دین ثابت، ما را به این دیدگاه رهنمون می‌شود، که دین و آموزه‌های دینی می‌تواند بخش مهمی از خاستگاه جامعه بشری را تشکیل دهد. پس در یک رابطه طولی، دین فرهنگ جامعه را شکل می‌دهد و فرهنگ نیز به‌نوبه خود، نظام و ساختار خاصی را برای زندگی فردی و اجتماعی تعریف می‌کند؛ این ساختار به‌عنوان سرچشمه و خاستگاه مجموعه درهم‌تنیده‌ای از الگوهای خاص برای زندگی، یک کل منسجم و متمایز را در قالب سبک زندگی پدید می‌آورد. البته سبک زندگی نیز به توسعه و نفوذ نظام معرفتی مبتنی بر آموزه‌های دینی یاری رسانده و تمایل‌ها و ترجیح‌های برآمده از فرهنگ دینی را بارور می‌کند. در جدول شماره یک بر اساس آموزه‌ها و منابع دینی و قرآن کریم اهداف سبک زندگی احصاء شدند، در منابع اسلامی به مواردی اشاره شده است که زندگی انسان بر اساس آن جهت داده می‌شود و شیوه و راهنمای عمل در سبک زندگی است، که بر اساس آن، معیار رفتار ما باید منطبق با اسلام و آموزه‌های اسلامی باشد. خدامحوری و حاکمیت ارزش‌های اسلامی در زندگی از مهم‌ترین معیارهای سبک زندگی مورد تأیید اسلام است؛ در واقع در این سبک زندگی، زندگی فردی و اجتماعی افراد باید مبتنی بر اسلام و رهنمودهای قرآنی باشد.

1. Dery-Chaffin

جدول ۱. اهداف سبک زندگی ایرانی-اسلامی

ردیف	هدف	منبع
۱	حیات طیبه	سوره نحل، آیه ۹۷
۲	تربیت یافته عقلی	متقی هندی، بی تا، ح ۱۱۶۱
۳	رفتار و منشی حکیمانه	مجلسی، ۱۴۰۴ق، ج ۷۸: ۳۱۰
۴	خانواده عقلانی	مجلسی، ۱۴۰۴ق، ج ۷۸: ۳۱۰
۵	جامعه عقلی	مجلسی، ۱۴۰۴ق، ج ۷۸: ۳۱۰
۶	سبک زندگی معقول در بعد حیات فردی	کلینی، ۱۳۶۵ق، ج ۱: ۲۵
۷	سلوک عاقلانه در بعد حیات اجتماعی	کلینی، ۱۳۶۵ق، ج ۱: ۲۵، مهدوی کنی، ۱۳۸۷
۸	خلق شخصیت و هویت فرهنگی و اجتماعی خویش در قالب ارزش‌ها	فاضل قانع، ۱۳۹۱
۹	کارهای نیکو و افعال طیبه	طبرسی، ۱۳۳۹ق، ج ۱۰: ۴۸۷
۱۰	منشی، خوش‌باطنی و اهل خیر بودن	محمدی، ری شهری، ۱۴۱۶ق، ج ۷
۱۱	نیکو گفتن (کم‌گویی، گزیده‌گویی، سنجیده‌گویی، به‌جا‌گویی)	نهج‌البلاغه، ۱۳۷۹: ۴۷۶
۱۲	نیکوکاری و نیکوخواهی (کم‌خوری و کم‌خواستی)	محمدی، ری شهری، ۱۴۱۶ق، ج ۷
۱۳	خواب و خوراک نیکو	محمدی، ری شهری، ۱۴۱۶ق، ج ۷
۱۴	برنامه‌ریزی نیک با نظم و تدبیر در زندگی	محمدی، ری شهری، ۱۴۱۶ق، ج ۷
۱۵	برنامه‌های نیکو و تفکر و تفریح سالم	مطهر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۱۶: ۹۶
۱۶	سبک زندگی مؤدبانه و متواضعانه با همگان	تمیمی آمدی، ۱۳۸۸
۱۷	سبک زندگی عزتمندانه	تمیمی آمدی، ۱۳۶۶ق، ج ۶: ۴۵۳
۱۸	سبک زندگی متعبدانه	محمدی ری شهری، ۱۴۱۶ق، ج ۷
۱۹	سبک زندگی عادلانه	سوره اسراء، آیه ۷۰
۲۰	سبک زندگی معتدلانه	طباطبایی، ۱۴۱۷ق، ج ۱: ۴۸۲
۲۱	سبک زندگی صادقانه	نهج‌البلاغه، ۱۳۷۹
۲۲	سبک زندگی مجاهدانه	نهج‌البلاغه، ۱۳۷۹

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با رویکرد کیفی با استفاده از روش تحلیل مضامین جهت شناسایی مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی است. برای دستیابی به اهداف پژوهش محقق ابتدا به مطالعه و مرور ادبیات موضوع و سایر پژوهش‌های انجام‌شده پرداخت و اسناد و مدارک مرتبط و متون اسلامی را مورد مطالعه، تلخیص و واکاوی قرار داد و از طریق تحلیل مضامین به شناسایی جنبه‌های متعدد پدیده پرداخت.

حوزه پژوهش در بخش شناسایی مؤلفه‌ها و مبانی سبک زندگی ایرانی-اسلامی، متون و منابع اسلامی در دسترس چاپی و الکترونیکی است که با هدف تبیین و واکاوی مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی صورت گرفته بود.

برای دستیابی به اهداف تحقیق منابع و متون اسلامی مورد بررسی دقیق قرار گرفت. پس از واکاوی متون اسلامی مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی به صورت تفکیک‌شده ذکر گردید. و در ادامه شناسایی مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی با استفاده از ۱۵ مصاحبه عمیق با خبرگان که شامل اعضای هیئت علمی رشته علوم تربیتی در دانشگاه‌های شهر تهران بود، الگوی برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان بر اساس مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی طراحی شد. سپس از روش دلفی برای اعتبار سنجی داده‌های تحقیق استفاده شد.

جدول ۲. شرکت‌کنندگان در مصاحبه

ردیف	شرکت‌کننده	جایگاه سازمانی	تعداد
۱	دکتری علوم تربیتی گرایش فلسفه تعلیم و تربیت	دانشیار دانشگاه	۴ نفر
۲	دکتری علوم تربیتی گرایش برنامه درسی	استادیار دانشگاه	۴ نفر
۳	دکترای علوم تربیتی گرایش مدیریت آموزشی	استادیار دانشگاه	۴ نفر
۴	مدیر ارشد آموزش و پرورش	معاون و مسئول	۳ نفر

برای محاسبه پایایی بازآزمون از میان مصاحبه‌های انجام گرفته چند مصاحبه به عنوان نمونه انتخاب گردید و هر کدام از آن‌ها در یک فاصله زمانی کوتاه و مشخص دو بار کُدگذاری شدند. نتایج حاصل از این کُدگذاری‌ها در جدول سه آمده است.

جدول ۳. محاسبه پایایی بین دو کدگذار

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بین دو کدگذار (درصد)
۱	مصاحبه شماره ۱	۸۶	۳۷	۱۱	٪۸۶
۲	مصاحبه شماره ۵	۶۷	۲۷	۶	٪۸۱
۳	مصاحبه شماره ۱۱	۷۱	۳۰	۹	٪۸۴
	کل	۲۲۴	۹۴	۲۶	٪۸۴

جهت اعتباربخشی مفاهیم و مقوله‌های استخراج‌شده از مصاحبه با خبرگان از روش دلفی استفاده شد. بر این اساس اعضای پانل دلفی برای این پژوهش به صورت نمونه‌گیری غیر احتمالی و ترکیبی از روش‌های هدف‌دار یا قضاوتی و زنجیره‌ای برگزیده شده‌اند. بر این اساس، تعداد ۱۵ نفر از اساتید، خبرگان و متخصصان حوزه‌ی علوم تربیتی به‌عنوان متخصص برای شرکت در بخش اول تحقیق انتخاب گردیدند و از این تعداد ۱۲ نفر از حاضر به همکاری شدند.

در این پژوهش، پس از تعریف موضوع و مشخص نمودن ابعاد آن، شاخص‌ها استخراج گردید و اعضای پانل در سه مرحله و با استفاده از روش‌های نمونه‌گیری غیر احتمالی شناسایی و انتخاب شدند. سپس با استفاده از روش دلفی، چهار مرحله توزیع پرسشنامه به صورت ارسال ایمیل انجام گردید. در دور اول، فهرستی از شاخص‌های برنامه‌ی درسی غیرمتمرکز مبتنی بر آمایش سرزمین که از مصاحبه‌ها استخراج شده بودند، در اختیار اعضا قرار گرفت. در این مرحله پرسشنامه با ۶۵ شاخص در اختیار خبرگان قرار گرفت. و از خبرگان درخواست شد تا بر اساس طیف لیکرت تمامی شاخص‌ها را مورد اظهار نظر قرار دهند. در مرحله‌ی دوم پرسشنامه با شاخص‌های باقیمانده مجدداً در اختیار خبرگان قرار گرفت. در این مرحله نیز از خبرگان درخواست شد تا بر اساس طیف لیکرت تمامی شاخص‌ها را مورد اظهار نظر قرار دهند. در مرحله‌ی سوم نیز پرسشنامه با شاخص‌های باقیمانده مجدداً در اختیار خبرگان قرار گرفت. در این مرحله نیز مجدداً از خبرگان درخواست شد تا بر اساس طیف لیکرت تمامی شاخص‌ها را مورد اظهار نظر قرار دهند. در مرحله چهارم دلفی، تمرکز بر مقوله‌ی رتبه‌بندی عوامل قرار گرفت. در واقع با طراحی پرسشنامه‌ی بسته، از خبرگان خواسته شد نظر نهایی خود را در رتبه‌بندی عوامل بیان نمایند.

سؤالات پژوهش

- ۱- مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی با توجه به منابع اسلامی کدامند؟
- ۲- ارتقاء فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان بر اساس مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی چگونه است؟
- ۲- موضوعات مؤلفه‌های استخراج‌شده فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان بر اساس مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی تا چه میزان از اعتبار برخوردار است؟

یافته‌های پژوهش

اسلام با احکام جاودانه خود، سبکی آرمانی و درعین حال واقع‌گرایانه را معرفی کرده است که مبتنی بر نگرشی متعالی بر هستی و انسان است و آدمی را موجودی مسئول و مختار می‌داند که سرنوشت او به دست خودش رقم می‌خورد در این سبک زندگی، غایت آموزه‌های دینی رهایی از سبک زندگی غیر اسلامی و دست‌یابی به حیات طیبه است.

سال اول پژوهش مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی با توجه به منابع اسلامی کدامند؟ جهت پاسخ به سال اول و استخراج ابعاد، مفاهیم و مضامین سبک زندگی ایرانی-اسلامی از روش تحلیل مضامین استفاده شد. در مرحله‌ی کدگذاری اولیه‌ی تحقیق حاضر، منابع اسلامی موردبررسی دقیق قرارگرفت و در هنگام مطالعه آن‌ها، هدف اصلی که در حقیقت تلاش دارد مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی شناسایی کند، مطرح شد. نتیجه این مرحله، تقطیر و خلاصه کردن انبوه اطلاعات کسب‌شده از مصاحبه‌ها و اسناد به درون مفاهیم و دسته‌بندی‌هایی است که در این سؤالات مشابه هستند. کدگذاری اولیه، موضوعات و مفاهیم را از عمق داده‌ها به سطح می‌آورد. در زیر به مبانی سبک زندگی اسلامی-ایرانی که از منابع اسلامی استخراج شده‌اند، اشاره می‌شود. پس از دست یافتن به مبانی سبک زندگی اسلامی-ایرانی اکنون می‌توان مضامین سازمان دهنده و مضامین فراگیر را مشخص نمود. در این مرحله از تحلیل مضمونی سعی می‌شود به مضامینی که گویای مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی است، دست‌یافت. نتایج که در جدول شماره چهار قابل مشاهده است، درنهایت سبک زندگی اسلامی-ایرانی را به دست می‌دهد.

جدول ۴. ابعاد، مفاهیم و مضامین سبک زندگی ایرانی اسلامی

مضمون	مفهوم	ابعاد	
اخلاق محوری	«والذین اهتدوا زادهم هدی و آتاهم تقواهم» (محمد ۱۷). کسانی که در راه هدایت گام برداشتند، بر هدایتشان می‌افزاییم، و راه پرهیز از آلودگی‌ها را به آنان می‌آموزیم). «و لا تَسْتَوِی الْحَسَنَةُ وَ لَا السَّیِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِی هِیَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِی بَیْنَکَ وَ بَیْنَهُ عَدَاوَةٌ کَأَنَّهُ وَ لِی حَمِیمٌ» (الفصلت/۳۴). (و نیکی با بدی یکسان نیست. [بدی را] به آنچه خود بهتر است دفع کن آنگاه کسی که میان تو و میان او دشمنی است، گویی دوستی یکدل می‌گردد). کرامت ذاتی و اکتسابی انسان و کسب فضایل اخلاقی (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰).	اخلاقی	
مهربان بودن با دیگران و دوری از غرور	«و لا تُصَعِّرْ خَدَّکَ لِلنَّاسِ وَ لا تَمْشِ فِی الْأَرْضِ مَرْحًا إِنَّ اللَّهَ لَا یَجِبُ کُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ» (لقمان/۱۸). (و از مردم [به نخوت] رُخ برمتاب، و در زمین خرامان راه مرو که خدا خودپسند لافزن را دوست نمی‌دارد).		
عفو و گذشت	«الَّذِینَ یُنْفِقُونَ فِی السَّرَّاءِ وَ الضَّرَّاءِ وَ الْکَاظِمِینَ الْعِظْمَ وَ الْعَافِینَ عَنِ النَّاسِ وَ اللَّهُ یَجِبُ الْمُحْسِنِینَ» (آل عمران/ ۱۳۴). (همانان که در فراخی و تنگی انفاق می‌کنند و خشم خود را فرومی‌برند و از مردم درمی‌گذرند و خداوند نیکوکاران را دوست دارد). و نیز می‌فرماید: «وَ لَیَعْفُوا وَ لَیَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ یَغْفِرَ اللَّهُ لَکُمْ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِیمٌ» (النور/ ۲۲) (و باید عفو کنند و گذشت نمایند مگر دوست ندارید که خدا بر شما بیخشايد و خدا آمرزنده مهربان است).		
رعایت حقوق همسایگی	«وَ اعْبُدُوا اللَّهَ وَ لَا تُشْرِكُوا بِهِ شَیْئًا وَ بِالْوَالِدِینَ إِحْسَانًا وَ بِالذَّیِّ الْقُرْبِیِّ وَ الْیَتَامِیِّ وَ الْمَسَاکِینِ وَ الْجَارِ ذِی الْقُرْبَىِّ وَ الْجَارِ الْجُنُبِ وَ الصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَ الْإِثْنِ السَّبِیلِ وَ مَا مَلَکَتْ أَیْمَانُکُمْ...» (النساء/ ۳۶). (و خدا را بپرستید، و چیزی را با او شریک نگردانید و به پدر و مادر احسان کنید و درباره خویشاوندان و یتیمان و مستمندان و همسایه خویش و همسایه بیگانه و هم‌نشین و درراه مانده و بردگان خود [نیکی کنید]...).		
اصلاح بین مردم	«یَسْتَلُونکَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَ الرَّسُولِ فَأَتَقُوا اللَّهَ وَ أَصْلِحُوا ذَاتَ بَیْنِکُمْ وَ أَطِيعُوا اللَّهَ وَ رَسُولَهُ إِنْ کُنْتُمْ مُؤْمِنِینَ» (الانفال/ ۱). ([ای پیامبر] از تو درباره غنائم جنگی می‌پرسند. بگو: «غنائم جنگی اختصاص به خدا و فرستاده [او] دارد. پس از خدا پروا دارید و با یکدیگر سازش نمایید، و اگر ایمان دارید از خدا و پیامبرش اطاعت کنید).		اجتماعی

<p>عشق و علاقه به دیگران به خاطر خدا</p>	<p>«قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ» (آل عمران/۳۱). (بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید تا خدا دوستتان بدارد و گناهان شما را بر شما ببخشد و خداوند آمرزنده مهربان است) «وَلَيْسَ لِمَنْجَبَتِي عِلْمٌ وَلَا نَهْيَاهُ» برای محبت من حدّ و نهایی نیست (اصول کافی با ترجمه، ج ۳، باب الحب فی الله و البغض فی الله: ۱۹۱). انسان نسبت به شناخت هستی و درک موقعیت خود و دیگران در هستی توانایی دارد (مبانی نظری سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰).</p>
<p>صله‌رحم و احسان به پدر و مادر و خویشاوندان</p>	<p>«وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُمَّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا. وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْتَنِی صَغِيرًا» (الاسرا/ ۲۳ - ۲۴) (پروردگارت، فرمان داده که جز او را نپرستید! و به پدر و مادر نیکی کنید! هرگاه یکی از آن دو یا هر دو آن‌ها، نزد تو به سن پیری رسند، کمترین اهانتی به آن‌ها روا مدار! و بر آن‌ها فریاد مزن! با گفتار لطیف، سنجیده و بزرگووارانه، با آن‌ها سخن بگو و بال‌های تواضع خویش را از سر محبت و لطف، در برابر آنان فرود آر و بگو: پروردگارا! همان‌گونه که آن‌ها مرا در کوچکی تربیت کردند، مشمول رحمتشان قرار بده).</p> <p>«وَ وَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَ لِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ» (لقمان/ ۱۴). (و انسان را درباره پدر و مادرش سفارش کردیم مادرش به او باردار شد، سستی بر روی سستی. و از شیر بازگرفتنش در دو سال است. [آری، به او سفارش کردیم] که شکرگزار من و پدر و مادرش باش که بازگشت [همه] به‌سوی من است).</p>
<p>احترام به والدین</p>	<p>«لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا» (البقره/۸۳) (جز خدای را نپرستید و به پدر و مادر خود نیکی کنید).</p>
<p>میان‌رویی و داشتن اعتدال</p>	<p>«وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا...» (البقره/۱۳۴). (همان‌گونه (که قبله شما، یک قبله میانه است) شما را نیز، امت میانه‌ای قرار دادیم (در حد اعتدال، میان افراط و تفریط؛ تا بر مردم گواه باشید؛ و پیامبر هم بر شما گواه است...).</p>
<p>یادگیری و دانش‌اندوزی</p>	<p>رسول خدا (ص): یا عالم باش یا در حال آموختن دانش و وقت خود را در بیهودگی و خوش‌گذرانی صرف نکن (بحارالانوار، ج ۱: ۱۹۴). «يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ» (المجادله/۱۱). (تا خدا مقام اهل ایمان و دانشمندان شما را (در دو جهان) رفیع گرداند).</p>
<p>نظافت و بهداشت</p>	<p>رسول خدا (ص) در احادیثی می‌فرماید: اسلام پاکیزه است، پس خود را پاکیزه کنید، چراکه جز پاکیزه به بهشت وارد نشود (شیبانی، ۱۴۰۴ق).</p>

وجود عشق، مهر و محبت میان اعضای خانواده	«...هِنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ...» (البقره/۱۸۷). (آن‌ها لباس شما هستند و شما لباس آن‌ها (و هر دو زینت هم و سبب حفظ یکدیگرید). «...وَعَاثِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ...» (النساء/۱۹) (... با آنان به گونه‌ی شایسته رفتار کنید...))	
حق والدین بر فرزندان	«وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا... قَالَ رَبُّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدِيَّ وَأَنْ أَعْطَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي» (الاحقاف/۱۵). (ما به انسان توصیه کردیم که به پدر و مادرش نیکی کند ... می‌گوید: پروردگارا مرا توفیق ده تا شکر نعمتی را که به من و پدر و مادرم دادی به‌جا آورم و کار شایسته‌ای انجام دهم که از آن خشنود باشی و فرزندان مرا صالح گردان).	
وظیفه‌ی هر یک از زن و مرد نسبت به کل خانواده	«إِذْ رَأَىٰ نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُتُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجِدُ عَلَىٰ النَّارِ هُدًى». (طه/۱۰). (هنگامی که [موسی] از دور آتشی مشاهده کرد، و به خانواده‌ی خود گفت: درنگ کنید که من آتشی دیدم، شاید شعله‌ای از آن برای شما بیاورم یا به‌وسیله‌ی این آتش راه را پیدا کنم).	
تفاهم و همکاری میان اعضای خانواده	علی(ع) فرمودند: «و لا ظهیر کالمشاوره» (هیچ پشتیبانی چون مشورت نیست). (نهج‌البلاغه، حکمت ۵۴). «... وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ» (آل عمران/۱۵۹). (... و در کارها با آنان مشورت نما، و چون تصمیم گرفتی بر خدا توکل کن، که بی‌تردید خداوند توکل‌کنندگان را دوست دارد).	
اصل پرهیز از اسراف و تبذیر	«كُلُوا وَ اشْرَبُوا وَ لَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ» (الفرقان/۶۷). (بخورید و بیاشامید و اسراف نکنید که خداوند مسرفان را دوست ندارد).	
اصل احترام به حقوق دیگران	«وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَ تَدُلُّوا بِهَا إِلَىٰ الْحُكَّامِ لِنَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ» (البقره/۱۸۸). (و اموالتان را در میان خود به ناحق نخورید و آن را به‌سوی قاضیان (به‌عنوان رشوه) سرازیر نکنید تا پاره‌ای از اموال مردم را به گناه و ناحق بخورید درحالی‌که (حرمت کارتان را) می‌دانید).	
اصل حلال مداری و ترک حرام	«يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَ لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ» (البقره/۱۶۸). (ای مردم، از آنچه در این زمین است (از انواع خوردنی‌ها و موجودات دیگر) حلال و پاکیزه بخورید و برخوردار شوید، و پیروی از گام‌های شیطان نکنید، که او برای شما دشمنی آشکار است).	اقتصادی
اصل اعتدال و اقتصاد در زندگی	«وَ الَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَ لَمْ يَقْتُرُوا وَ كَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا» (و آنان که چون هزینه می‌کنند اسراف نمی‌کنند و خست نمی‌ورزند بلکه میان این دو، راه اعتدال را می‌گیرند). (الفرقان/۶۷). (و کسانی که هرگاه اتفاق کنند، نه اسراف می‌نمایند و نه سخت‌گیری بلکه در میان این دو، حد اعتدالی دارند).	

اصل قناعت و روزی	«... وَ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ» (التوبه/۳۴). (و کسانی که طلا و نقره را گنجینه (و ذخیره و پنهان) می‌سازند، و در راه خدا انفاق نمی‌کنند، به مجازات دردناکی بشارت ده!).
اصل پرداخت حقوق شرعی	«خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَ تُزَكِّيهِمْ بِهَا وَ صَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَ اللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ» (التوبه/۱۰۳). (از اموالشان زکات بگیر، تا بدین‌وسیله پاکشان کنی و (اموالشان را) نمو دهی، و درباره آنان دعای خیر کن که دعای تو مایه آرامش آنان است، و خدا شنوا و داناست).
آداب خوردن و نوشیدن در سبک زندگی اسلامی	« يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَ اشْكُرُوا لِلَّهِ إِنَّ كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ» (البقره/۱۷۲). (ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از نعمت‌های پاکیزه‌ای که به شما روزی داده‌ایم، بخورید و شکر خدا را بجا آورید اگر او را پرستش می‌کنید!). رسول خدا (ص) می‌فرماید: هر کس غذای حلال بخورد فرشته‌ای بالای سرش بایستد و برایش آمرزش بخواهد تا از خوردن فارغ شود (ابن طاووس، ۱۴۰۷ق: ۲۵).
لباس و پوشش	« يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَارِي سَوْآتِكُمْ وَ رِيشًا وَ لِبَاسٌ لِّتَقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ» (الاعراف/۲۶). (ای فرزندان آدم، به یقین بر شما لباسی که عورت‌های شما را بپوشاند و لباسی که زیب و زیور شما باشد نازل کردیم (مواد اولیه آن را در زمین آفریدیم و استعداد تهیه آن را به شما دادیم) و البته لباس تقوی بهتر است. این‌ها از آیات و نشانه‌های خداوند (برای مردم) است، باشد که متذکر شوند). « يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكَ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكَ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَ قَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْتَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ» (الاعراف/۲۷). (ای فرزندان آدم، مبادا شیطان شما را بفریبد و گمراه سازد همان‌گونه که پدر و مادران را از بهشت بیرون نمود، به‌طوری‌که لباس از تن آن‌ها بیرون می‌کرد تا عورت‌هایشان را به خودشان بنمایاند! بی‌تردید او و همدستانش شما را می‌بینند از آنجاکه شما آنان را نمی‌بینید (و آن جایگاه جرم لطیف غیرقابل رؤیت آن‌ها به دیده حیوانی است نظیر فرشته و روح) البته ما شیطان‌ها را سرپرستان کسانی قرار داده‌ایم که ایمان ندارند).
زینت و آراستگی	« يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَ كُلُوا وَ اشْرَبُوا وَ لَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ» (الاعراف/۳۱). (ای فرزندان آدم، در وقت هر نماز و در هر مسجدی آرایش و زینتان را (به‌تناسب آن عمل و محل) برگزید، و از (همه خوراکی‌های حلال خداوند) بخورید و بیاشامید ولی اسراف نکنید، که او اسراف‌کنندگان را دوست ندارد). رسول خدا (ص) می‌فرماید: انگشتر عقیق به دست کنید، زیرا تا بر دست شماست غم نمی‌بینید (ابن‌بابویه، ۱۳۸۷ق، ج ۲: ۴۷).

زیستی

<p>علم‌آموزی و توسعه آن</p>	<p>«... قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولَئِكَ الْأَلْبَابِ». (الزمر/ ۹). بگو: آیا کسانی که خدا را می‌شناسند با کسانی که خدا را نمی‌شناسند یکسان‌اند؟ تنها خردمندان‌اند که حقایق را درمی‌یابند. «قُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا» (طه/ ۱۱۴). (بگو: پروردگارا، بر علم من بیافزای).</p>
<p>اندیشه ورزی</p>	<p>«إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ» (البقره/ ۱۶۴) (به‌یقین در آفرینش آسمان‌ها و زمین، و آمدن شب و روز، و کشتی‌هایی که در دریا به سود مردم جریان دارند، و آبی که خداوند از آسمان نازل کرده و با آن زمین را پس از مرگش زنده نموده، و در آن از هر نوع جنبنده‌ای پراکنده کرده، و گرداندن بادها (از سویی به سویی)، و آبری که در میان آسمان و زمین مسخّر است، (در هر یک از این امور هفتگانه) نشانه‌هایی است (از توحید و قدرت و حکمت خدا) برای گروهی که می‌اندیشند).</p>

بر اساس منابع اسلامی سبک زندگی اسلامی- ایرانی شامل ابعاد اخلاقی، اجتماعی، اقتصادی، زیستی و علمی می‌شود.

سؤال دوم پژوهش: ارتقاء فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان بر اساس مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی چگونه است؟

برای پاسخ به سؤال دوم بر اساس مبانی نظری سبک زندگی ایرانی- اسلامی پرسش‌های مصاحبه تنظیم شد و با اعضای هیئت علمی رشته علوم تربیتی مصاحبه به عمل آمد. مؤلفه‌های ارتقای برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در راستای سبک زندگی ایرانی- اسلامی از مصاحبه‌ها احصاء شدند.

در این مرحله کدگذاری اولیه مصاحبه‌ها پیاده‌سازی شده است. کدگذاری اولیه در طی مرور داده‌های جمع‌آوری شده انجام می‌شود. در این نوع کدگذاری مفاهیم درون مصاحبه‌ها و اسناد و مدارک بر اساس ارتباط با موضوعات مشابه طبقه‌بندی می‌شوند که به این کار مقوله‌پردازی گفته می‌شود. این مقولات دارای قدرت مفهومی بالایی هستند زیرا می‌توانند مفاهیم را به دور محور خود جمع کنند مفاهیم بر اساس اشتراکات مفهومی در مقولات دسته‌بندی شدند و در تحلیل نهایی مفاهیم اولیه، بر اساس تناسب آن‌ها با یکدیگر تلاش گردید یک نقشه رضایت‌بخش از موضوعات ترسیم گردد، در این مرحله، موضوعات مورد استفاده در تحلیل، تعریف شدند و مورد

بازبینی مجدد قرار گرفتند. به‌وسیله تعریف و بازبینی کردن، ماهیت آن چیزی که یک تیم در مورد آن بحث می‌کند، مشخص شد و تعیین شد که هر تیم کدام جنبه از اطلاعات را در خود جای داده است.

جدول ۵. موضوعات مشترک استخراج‌شده از تحلیل‌ها

مقوله ۱، اتخاذ سیاست‌های انجمن اولیا و مربیان	
اتخاذ سیاست‌ها و اهداف در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان بر اساس سبک زندگی ایرانی-اسلامی	۳۰
برقراری ارتباطات بین‌المللی آموزشی در برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
طراحی به‌منظور ارتقاء سند برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان بر اساس سبک زندگی ایرانی-اسلامی	
داشتن بینش راهبردی به برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
داشتن اهداف بلندمدت و چشم‌انداز مدیران ارشد در خصوص برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
تعیین زمان مشخص برای برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
برگزاری نشست‌های تخصصی در خصوص برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان جهت ارتقاء سبک زندگی ایرانی-اسلامی	
توجه به برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در کنار فعالیت‌های آموزشی	
مشاوره و برنامه‌ریزی در جهت تحقق هرچه بهتر اهداف انجمن	
تقویت بینش در زمینه کرامت انسان و شناخت نسبت به تربیت اسلامی	
مقوله ۲، برنامه‌ریزی نیروی انسانی	
آشنایی مدیران و معلمان با برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان پیرامون سبک زندگی ایرانی-اسلامی	۳۰
همکاری و هماهنگی لازم معلمان با برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان جهت تقویت و نهادینه‌سازی سبک زندگی ایرانی-اسلامی	
نیروی انسانی مجرب و متخصص در زمینه سبک زندگی ایرانی-اسلامی	
ارتقای آگاهی اولیا و دانش آموزان در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان جهت	

ترویج فرهنگ احترام بین اعضای خانواده	
استفاده از توانمندی‌های والدین در امور مالی	
مقاله ۳، برقراری عدالت در آموزش و تخصیص منابع	
اداره امور انجمن اولیا و مربیان به صورت کارآمد	۳.۴
دسترسی به منابع و تصمیم‌گیری‌ها به صورت یکسان و عادلانه	
ایجاد فرصت مساوی و رعایت حقوق	
کاهش تأثیر نابرابری اقتصادی بر آموزش دانش آموزان	
برقراری عدالت و تأمین چتر حمایت اجتماعی در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
مقاله ۴، مدیریت مشارکتی برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
مشارکت مردم (سهامداران و یا ذینفعان) در امور برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	۳.۵
فراهم نمودن زمینه ارائه نظرات متفاوت در عرصه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
پشتیبانی از اقدامات وحدت‌بخش و کارکردهای نظارتی برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
فعال ساختن جامعه مدنی (از طریق اطلاعات، مشاوره و مشارکت).	
تقویت مشارکت مردمی در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های خیرخواهانه انجمن اولیا و مربیان	
تشکیل جلسه با معلمان و ترغیب آنان به شرکت در برنامه‌های انجمن اولیا و مربیان	
جلب همکاری اولیای دانش آموزان جهت مشارکت و کمک و ارتقای کیفیت فعالیت‌ها	
تأمین مشارکت فکری، فرهنگی، عاطفی و آموزشی اولیا	
مقاله ۵، کنترل و نظارت	
نیازسنجی از والدین و دانش آموزان	
پایش برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	۳.۶
نظارت بر اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
گزارش سالیانه از عملکرد برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
نظرسنجی از والدین و اصلاح برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
مقاله ۶، استقرار نظام توانمندسازی	
توانمندسازی و بهسازی منابع انسانی و ایجاد نهضت داوطلبی	۳.۷

کیفیت‌بخشی و اثربخشی برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در زمینه سبک زندگی ایرانی-اسلامی	
مدیریت عملکرد برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
اجرای برنامه‌های آموزشی و فرهنگی در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
فراهم آوردن فرصت مناسب برای حضور تمامی اولیا و مربیان	
فراهم آوردن حداقل امکانات لازم برای برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
مقوله ۷، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی	
تنظیم فعالیت مدارس در راستای استفاده کارا از منابع درونی	توسعه
توسعه زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی جهت اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
توانمند کردن مدارس و مراکز آموزشی برای برنامه‌ریزی و مدیریت برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
تقویت و پرورش مهارت‌های زندگی (فردی و اجتماعی)	
توسعه فرهنگ برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در راستای موازین سبک زندگی اسلامی - ایرانی	
ایجاد فرصت برای تعامل والدین با فرزندان در جهت شناسایی نیازهای عاطفی و جسمانی کودکان و نوجوانان	
بهره‌گیری از فرصت‌های برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان به‌عنوان ابزاری سودمند جهت ارتقای ارزش‌های اخلاقی دانش آموزان	
مقوله ۸، سرمایه‌گذاری آموزشی	
کاهش خطرپذیری‌ها در عرصه سرمایه‌گذاری آموزشی	توسعه
بهبود سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
یکپارچه‌سازی طرح‌های آموزشی	
مدیریت دانش و منابع برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
تقویت نقش بخش خصوصی به‌عنوان عامل تولید در تقویت رشد برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	

مقوله ۹، ارج نهادن به انجمن اولیا و مربیان	
۳	افزایش علاقه اولیا و مربیان به انجمن جهت تقویت سبک زندگی ایرانی-اسلامی
	پذیرش برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
	ایجاد آگاهی و علاقه به برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
	ارج نهادن به برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در راستای سبک زندگی ایرانی-اسلامی
مقوله ۱۰، ارزیابی برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	
۳	بررسی تحقق برنامه‌های انجمن اولیا و مربیان در زمینه مبانی سبک زندگی ایرانی-اسلامی
	ارزیابی واقعی و کاربردی از برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
	نظارت بر نحوه ی هزینه‌ی وجوه حاصل از کمک‌های مردمی، جهت کمک به خانواده‌های مستضعف
	نظارت بر چگونگی اخذ کمک‌های مردمی با رعایت قوانین
مقوله ۱۱، پیامدها	
۳	مشارکت اولیای دانش آموزان
	ارتقای فعالیت‌های آموزش و پرورش
	گسترش ارتباط دو کانون خانه و مدرسه
مقوله ۱۲، عوامل مداخله‌گر	
۳	عدم تخصیص بودجه
	عدم عدالت آموزشی

سؤال سوم پژوهش: موضوعات و مؤلفه‌های استخراج‌شده فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان بر اساس مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی تا چه میزان از اعتبار برخوردار است؟
در ادامه برای یافتن پاسخ سؤال سوم پژوهش، تحلیل نتایج به‌دست آمده از دو مرحله دلفی با استفاده از روش‌های آماری مرتبط صورت گرفت. بنابراین جهت بررسی میزان توافق خبرگان از آزمون دوجمله‌ای (باینومیال) استفاده شد.

نتایج دور اول

برای بررسی نتایج دور اول از آزمون دوجمله‌ای استفاده شد. این آزمون که از توزیع دوجمله‌ای پیروی می‌کند، جهت بررسی تفاوت معنادار بین تعداد مخالفان و موافقان استفاده شد. نتایج این تجزیه و تحلیل در جدول شماره شش آمده است.

جدول ۶. نتایج آزمون دوجمله‌ای درباره‌ی نحوه‌ی توزیع نظر خبرگان (n=۱۲)

معیارها	تعداد موافق	تعداد مخالف	میانگین	انحراف معیار	p	تائید / رد معیار
اتخاذ سیاست‌ها و اهداف در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان بر اساس سبک زندگی ایرانی-اسلامی	۱۰	۲	۸/۲۴	۱/۰۸	۰/۰۱	تائید
برقراری ارتباطات بین‌المللی آموزشی در برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	۱۱	۱	۷/۳۸	۲/۲۳	۰/۰۱	تائید
طراحی به‌منظور ارتقاء سند برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان بر اساس سبک زندگی ایرانی-اسلامی	۱۲	-	۶/۳۶	۰/۹۸	۰/۰۱	تائید
داشتن بیش راهبردی به برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	۱۲	-	۸/۶۵	۱/۵۴	۰/۰۱	تائید
داشتن اهداف بلندمدت و چشم‌انداز مدیران ارشد در خصوص برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان	۱۰	۲	۹/۲۳	۱/۳۶	۰/۰۱	تائید

تأیید	۰/۰۱	۲/۲۵	۸/۱۴	-	۱۲	تعیین زمان مشخص برای برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تأیید	۰/۰۱	۱/۱۲	۷/۶۳	-	۱۲	برگزاری نشست‌های تخصصی در خصوص برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان جهت ارتقا سبک زندگی ایرانی - اسلامی
تأیید	۰/۰۱	۰/۸۷	۶/۸۸	۱	۱۱	توجه به برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در کنار فعالیت‌های آموزشی
تأیید	۰/۰۱	۱/۳۹	۷/۵۴	۱	۱۱	مشاوره و برنامه‌ریزی در جهت تحقق هر چه بهتر اهداف انجمن
تأیید	۰/۰۱	۱/۵۵	۸/۹۶	۳	۹	تقویت بینش در زمینه کرامت انسان و شناخت نسبت به تربیت اسلامی
تأیید	۰/۰۱	۱/۲۷	۹/۷۲	-	۱۲	آشنایی مدیران و معلمان با برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان پیرامون سبک زندگی ایرانی - اسلامی
تأیید	۰/۰۱	۲/۳۶	۸/۱۱	۲	۱۰	همکاری و هماهنگی لازم معلمان با برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان جهت تقویت و نهادینه‌سازی سبک زندگی ایرانی - اسلامی
تأیید	۰/۰۱	۱/۰۵	۶/۳۳	۱	۱۱	نیروی انسانی مجرب و متخصص در زمینه سبک زندگی ایرانی - اسلامی

رد	۰/۲۴	۱/۴۷	۲/۴۱	۹	۳	ارتقای آگاهی اولیا و دانش آموزان در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان جهت ترویج فرهنگ احترام بین اعضای خانواده
تائید	۰/۰۱	۱/۲۹	۸/۷۵	-	۱۲	استفاده از توانمندی‌های والدین در امور مالی
تائید	۰/۰۱	۱/۹۷	۷/۸۵	۱	۱۱	توانمندی و شایستگی معلمان در زمینه برنامه درسی
تائید	۰/۰۱	۲/۳۴	۶/۵۵	۲	۱۰	اداره امور انجمن اولیا و مربیان به‌صورت کارآمد
تائید	۰/۰۱	۱/۲۵	۸/۴۱	۱	۱۱	دسترسی به منابع و تصمیم‌گیری‌ها به‌صورت یکسان و عادلانه
تائید	۰/۰۱	۲/۳۷	۸/۶۳	۳	۹	ایجاد فرصت مساوی و رعایت حقوق
تائید	۰/۰۱	۲/۳۸	۷/۵۲	۲	۱۰	کاهش تأثیر نابرابری اقتصادی بر آموزش دانش آموزان
تائید	۰/۰۱	۱/۱۷	۶/۴۱	۳	۹	برقراری عدالت و تأمین چتر حمایت اجتماعی در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۱/۸۴	۷/۸۷	-	۱۲	مشارکت مردم (سهامداران و یا ذینفعان) در امور برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان

رد	۰/۰۹	۱/۲۸	۴/۲۱	۵	۷	فراهم نمودن زمینه ارائه نظرات متفاوت در عرصه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۱/۷۱	۶/۲۸	۲	۱۰	پشتیبانی از اقدامات وحدت‌بخش و کارکردهای نظارتی برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۲/۳۷	۶/۴۱	۱	۱۱	فعال ساختن جامعه مدنی (از طریق اطلاعات، مشاوره و مشارکت).
تائید	۰/۰۱	۲/۳۷	۸/۶۳	۳	۹	تقویت مشارکت مردمی در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های خیرخواهانه انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۷۵	۲	۱۰	تشکیل جلسه با معلمان و ترغیب آنان به شرکت در برنامه‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۱/۲۵	۶/۴۱	۳	۹	جلب همکاری اولیای دانش آموزان جهت مشارکت و کمک و ارتقای کیفیت فعالیت‌ها
تائید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	تأمین مشارکت فکری، فرهنگی، عاطفی و آموزشی اولیا
تائید	۰/۰۱	۱/۰۸	۸/۲۴	۲	۱۰	نیازسنجی از والدین و دانش آموزان
تائید	۰/۰۱	۱/۳۷	۶/۸۲	۳	۹	پایش برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۱/۳۷	۶/۸۲	۳	۹	نظارت بر اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	گزارش سالیانه از عملکرد برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان

تأیید	۰/۰۱	۱/۰۸	۸/۲۴	۲	۱۰	نظرسنجی از والدین و اصلاح برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تأیید	۰/۰۱	۱/۳۷	۶/۸۲	۳	۹	توانمندسازی و بهسازی منابع انسانی و ایجاد نهضت داوطلبی
تأیید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	کیفیت‌بخشی و اثربخشی برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در زمینه سبک زندگی ایرانی-اسلامی
تأیید	۰/۰۱	۱/۰۸	۸/۲۴	۲	۱۰	مدیریت عملکرد برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تأیید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	اجرای برنامه‌های آموزشی و فرهنگی در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تأیید	۰/۰۱	۱/۳۷	۶/۸۲	۳	۹	فراهم آوردن فرصت مناسب برای حضور تمامی اولیا و مربیان
تأیید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	فراهم آوردن حداقل امکانات لازم برای برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تأیید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	تنظیم فعالیت مدارس در راستای استفاده کارا از منابع درونی
تأیید	۰/۰۱	۱/۰۸	۸/۲۴	۲	۱۰	توسعه زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی جهت اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
رد	۰/۰۹	۲/۲۵	۴/۴۸	۵	۷	توانمندکردن مدارس و مراکز آموزشی برای برنامه‌ریزی و مدیریت برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان

تائید	۰/۰۱	۱/۰۸	۸/۲۴	۲	۱۰	تقویت و پرورش مهارت‌های زندگی (فردی و اجتماعی)
تائید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	توسعه فرهنگ برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در راستای موازین سبک زندگی اسلامی - ایرانی
تائید	۰/۰۱	۱/۳۷	۶/۸۲	۳	۹	ایجاد فرصت برای تعامل والدین با فرزندان در جهت شناسایی نیازهای عاطفی و جسمانی کودکان و نوجوانان
تائید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	بهره‌گیری از فرصت‌های برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان به‌عنوان ابزاری سودمند جهت ارتقای ارزش‌های اخلاقی دانش آموزان
تائید	۰/۰۱	۲/۳۷	۶/۴۱	۱	۱۱	بهبود سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش در زمینه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۲/۳۷	۸/۶۳	۳	۹	یکپارچه‌سازی طرح‌های آموزشی
تائید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۷۵	۲	۱۰	مدیریت دانش و منابع برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۱/۲۵	۶/۴۱	۳	۹	تقویت نقش بخش خصوصی به‌عنوان عامل تولید در تقویت رشد برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
رد	۰/۰۹	۲/۲۵	۴/۴۸	۵	۷	کاهش خطرپذیری‌ها در عرصه سرمایه‌گذاری آموزشی

تائید	۰/۰۱	۲/۲۳	۷/۳۸	۱	۱۱	افزایش علاقه اولیا و مربیان به انجمن جهت تقویت سبک زندگی ایرانی-اسلامی
تائید	۰/۰۱	۰/۹۸	۶/۳۶	-	۱۲	پذیرش برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۱/۵۴	۸/۶۵	-	۱۲	ایجاد آگاهی و علاقه به برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۱/۳۶	۹/۲۳	۲	۱۰	ارج نهادن به برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در راستای سبک زندگی ایرانی-اسلامی
تائید	۰/۰۱	۲/۲۵	۸/۱۴	-	۱۲	بررسی تحقق برنامه‌های انجمن اولیا و مربیان در زمینه مبانی سبک زندگی ایرانی-اسلامی
تائید	۰/۰۱	۱/۱۲	۷/۶۳	-	۱۲	ارزیابی واقعی و کاربردی از برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
تائید	۰/۰۱	۱/۳۷	۶/۸۲	۳	۹	نظارت بر نحوه ی هزینه‌ی وجوه حاصل از کمک‌های مردمی، جهت کمک به خانواده‌های مستضعف
تائید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	نظارت بر چگونگی اخذ کمک‌های مردمی با رعایت قوانین
تائید	۰/۰۱	۱/۰۸	۸/۲۴	۲	۱۰	مشارکت اولیای دانش آموزان
تائید	۰/۰۱	۱/۳۷	۶/۸۲	۳	۹	ارتقای فعالیت‌های آموزش و پرورش
تائید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	گسترش ارتباط دو کانون خانه و مدرسه
تائید	۰/۰۱	۱/۰۸	۸/۲۴	۲	۱۰	عدم تخصیص بودجه
تائید	۰/۰۱	۱/۲۴	۷/۸۷	-	۱۲	عدم عدالت آموزشی

همان‌طور که مشخص است آزمون در بسیاری از شاخص‌ها معنی‌دار است و این بدان معنی است که نسبت مورد انتظار پاسخ‌خبرگان یعنی ۶۰ به ۴۰ در اکثر موارد وجود دارد. در مورد شاخص‌هایی که این آزمون معنی‌دار است و سطح معنی‌داری آن زیر ۰/۰۵ محاسبه شده است باید به نسبت توجه شود، اگر در این حالت تعداد افراد موافق بیش‌تر از افراد مخالف باشد بدان معنی است که بیش‌ترین درصد از خبرگان با این شاخص موافق بوده‌اند و به این علت آزمون معنی‌دار شده است، لیکن اگر تعداد افراد مخالف در حالت معنی‌داری آزمون بیش‌تر از تعداد افراد موافق باشد بدان معنی است که به لحاظ آماری بیش‌ترین درصد از خبرگان با شاخص مخالف بوده‌اند. با عنایت به مطالب فوق، در شاخص‌های فراهم نمودن زمینه ارائه نظرات متفاوت در عرصه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان، توانمند کردن مدارس و مراکز آموزشی برای برنامه‌ریزی و مدیریت برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان و کاهش خطرپذیری‌ها در عرصه سرمایه‌گذاری آموزشی اکثر خبرگان مخالف بوده‌اند و این شاخص‌ها از فرایند تحلیل کنار گذاشته می‌شود و در مرحله دور دوم همه شاخص‌ها تأیید شدند.

جدول ۷. نتایج آزمون فریدمن برای مدل برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان آموزش و پرورش ایران

آماره محاسبه شده	درجه آزادی	سطح معنی‌داری	سطح خطا
۱۲۷/۶۴۶	۶	۰/۰۰۱	۰/۰۵

با توجه به نتایج به دست آمده در جدول شماره هفت می‌توان نتیجه گرفت، بر اساس نظر خبرگان ۶۱ شاخص شناسایی شده برای مدل برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان آموزش و پرورش ایران از لحاظ میانگین، تفاوت معنی‌داری با هم دارند و شاخص‌ها از نظر ارجحیت قابل رتبه‌بندی می‌باشند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

برای شناخت مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی، مفاهیم موجود در مبانی دینی و اسلامی با تأکید بر آیات قرآن کریم و منابع اسلامی استخراج شدند این مفاهیم بر پایه تعالیم اسلام و متناسب با فرهنگ ایران تدوین شده است. با استفاده از این مفاهیم و نظرات، مضامین پایه‌ای

استخراج گردیدند. مبانی سبک زندگی اسلامی-ایرانی شامل مبانی زندگی دنیوی، ابزاری برای نیل به زندگی اخروی، یاد خدا، عامل خوشی و سعادت زندگی، بازیچه و بی‌ارزش انگاشتن زندگی مادی دنیوی، متأثر بودن خوشی و ناخوشی «زندگی» از عوامل غیرمادی، پرهیز از دل‌بستگی و توجه افراطی به زندگی دنیوی، بهره‌گیری بیش‌ازحد کفاف، عامل تباهی زندگی، هر زیستنی زندگی نیست، رفاه‌زدگی خط قرمز زندگی، مذمت دل‌بستگی و فریفته شدن به زینت‌ها و جاذبه‌های مادی زندگی، دوری از صاحبان نگاه ناصواب به زندگی و ولایتمداری الهی می‌شود. نتیجه به‌دست آمده از تحلیل اطلاعات این پرسش با یافته‌های آقاپور (۱۳۹۵)، اخلاقی (۱۳۹۵)، بنایان سفید (۱۳۹۵) و مهدی‌ئی (۱۳۹۳) هم‌راستا است.

پس از دست یافتن به مبانی سبک زندگی اسلامی-ایرانی اکنون می‌توان مضامین سازمان دهنده و مضامین فراگیر را مشخص نمود. بر اساس منابع اسلامی سبک زندگی اسلامی-ایرانی شامل ابعاد اخلاقی، اجتماعی، اقتصادی، زیستی و علمی می‌شود. برنامه اسلامی-ایرانی انجمن اولیا و مربیان برنامه‌ای است برگرفته از فرهنگ ایرانی و اسلامی، در این برنامه مؤلفه‌ها و فعالیت‌های غیر اسلامی با مؤلفه‌های اسلامی سازگار یا توسط آن‌ها تکمیل شدند تا بتوانند برنامه‌ای متناسب با ارزش‌های اسلامی را ارائه دهند. در حوزه‌های اعتقادی، هنری و دینی هم که وظایف مشخصی برای انجمن تعریف نشده است، بر اساس موارد تصریح شده در الگوی سبک زندگی اسلامی-ایرانی این وظایف پیشنهاد گردید. در تبیین کامل نتایج لازم است در سه حوزه جهت‌گیری سبک زندگی مطلوب متمایز گردد: رویکردها و شناخت‌ها، انگیزه‌ها و جامع‌نگری. در بعد جهت‌دهی به رویکردها، برنامه باید دانش آموزان را به سمت این موارد هدایت کند: ۱- جهان زنده، شاهد و غایتمند هدایت کند بنابراین، باید نگاه به هنر هوشیارانه باشد؛ ۲- خداوند به‌عنوان غایت انسان هدایت کند بنابراین، باید صفات الهی را در خود کسب کند و در بعد جهت‌دهی انگیزه از جنبه الهی، اجتماعی و فردی فعالیت‌های دانش آموزان را سازمان‌دهی نماید. از بعد جامع‌نگری نیز هویت فردی و اجتماعی از یک سو و علم و عمل دنیوی و اخروی در سوی دیگر در نظر گرفته شود. این نتایج با یافته‌های زارع و عظمتی (۱۳۹۶)، اسمعیلی (۱۳۹۵)، آقاپور (۱۳۹۵)، اخلاقی (۱۳۹۵)، بنایان سفید (۱۳۹۵)، شعبانی (۱۳۹۳) و رضوی (۱۳۹۱) همخوانی دارد.

بر اساس مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی-ایرانی و مصاحبه با خبرگان برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در راستای سبک زندگی ایرانی-اسلامی ارائه شد. جهت اعتبارسنجی مدل تحقیق از روش دلفی استفاده گردید. در دوره اول پرسشنامه با ۶۵ شاخص در اختیار خبرگان قرار گرفت و از ایشان درخواست شد تا بر اساس طیف لیکرت تمامی شاخص‌ها را مورد اظهار نظر قرار دهند. یافته‌های مرحله‌ی اول دلفی نشان داد که شاخص‌های فراهم نمودن زمینه ارائه نظرات متفاوت در عرصه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان، توانمند کردن مدارس و مراکز آموزشی برای برنامه‌ریزی و مدیریت برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان و کاهش خطرپذیری‌ها در عرصه سرمایه‌گذاری آموزشی حذف شدند. در دوره دوم پرسشنامه با ۶۱ شاخص در اختیار خبرگان قرار گرفت. در این مرحله از خبرگان درخواست شد تا بر اساس طیف ۱ تا ۵ تمامی شاخص‌ها را مورد اظهار نظر قرار دهند. یافته‌های مرحله‌ی دوم دلفی نشان داد که خبرگان تمام شاخص‌های مدل برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان آموزش و پرورش ایران را تأیید کردند.

همان‌طور که مشخص است آزمون دوجمله‌ای در بسیاری از شاخص‌ها معنی‌دار است و این بدان معنی است که نسبت مورد انتظار پاسخ خبرگان یعنی ۶۰ به ۴۰ در اکثر موارد وجود دارد. در مورد شاخص‌هایی که این آزمون معنی‌دار است و سطح معنی‌داری آن زیر ۰/۰۵ محاسبه شده است باید به نسبت توجه شود، اگر در این حالت تعداد افراد موافق بیش‌تر از افراد مخالف باشد بدان معنی است که بیش‌ترین درصد از خبرگان با این شاخص موافق بوده‌اند و به این علت آزمون معنی‌دار شده است، لیکن اگر تعداد افراد مخالف در حالت معنی‌داری آزمون بیش‌تر از تعداد افراد موافق باشد بدان معنی است که به لحاظ آماری بیش‌ترین درصد از خبرگان با شاخص مخالف بوده‌اند. با عنایت به مطالب فوق، در شاخص‌های فراهم نمودن زمینه ارائه نظرات متفاوت در عرصه برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان، توانمند کردن مدارس و مراکز آموزشی برای برنامه‌ریزی و مدیریت برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان و کاهش خطرپذیری‌ها در عرصه سرمایه‌گذاری آموزشی اکثر خبرگان مخالف بوده‌اند و این شاخص‌ها از فرایند تحلیل کنار گذاشته می‌شود. این یافته‌ها با نتایج تحقیقات بنانی (۱۳۹۸)، زارع و عظمتی (۱۳۹۶) همسو است.

در راستای یافته‌های تحقیق پیشنهادهای زیر ارائه می‌شوند:

۱- ارزیابی واقعی و کاربردی از برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان به عمل آید و بر نحوه عملکرد انجمن در خصوص عملیاتی کردن مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی مستخرج از پژوهش حاضر نظارت گردد؛

۲- در حوزه جهت‌گیری سبک زندگی مطلوب برنامه باید دانش آموزان را به سمت رویکرد و شناخت نسبت به جهان زنده، شاهد و غایت‌مند هدایت کند بنابراین، باید نگاه به هنر هوشیارانه باشد. این وظیفه بر عهده اولیا مدرسه و والدین هر دو است. همچنین شناخت خداوند به عنوان غایت انسان، موجب هدایت شود بنابراین، لازم است که زمینه کسب صفات الهی با فعال نمودن بعد پرورشی و زیبایی‌شناختی و دینی فراهم گردد.

فهرست منابع

- قرآن کریم
- آقاپور رضا، (۱۳۹۵)، بررسی مؤلفه‌های تأثیرگذار بر سبک زندگی خانواده از دیدگاه قرآن و حدیث، رساله دکتری، استاد راهنما سید علی‌اکبر ربیع، دانشگاه مازندران، دانشکده الهیات.
- اخلاقی حلیمه، (۱۳۹۵)، مبانی و الگوهای رفتاری مطلوب سبک زندگی از دیدگاه قرآن کریم، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، استاد راهنما سید حسین شرف‌الدین، دانشگاه جامعه المصطفی العالمیه، پژوهشکده علوم اسلامی.
- اسمعیلی طاهره، (۱۳۹۵)، پیامدهای آموزشی مشارکت والدین در انجمن اولیا و مربیان، تهران: انتشارات موجک.
- ابن بابویه، (۱۳۷۸ق)، عیون اخبار الرضا، تصحیح مهدی لاجوردی، تهران: نشر جهان.
- ابن طاووس، (۱۳۸۷)، علی بن موسی فلاح السائل و نجاح المسائل فی عمل الیوم و اللیلۃ، قم: چاپ غلامحسین مجیدی.
- بنانی ملیحه، (۱۳۹۸)، مطالعه‌ای با عنوان نقش شاخص‌های اجتماعی اقتصادی مؤثر در سبک زندگی ایرانی اسلامی مورد پژوهی: اصفهان، کنفرانس بین‌المللی علوم انسانی.
- بنائیان سفید محمد، (۱۳۹۵)، واکاوی مفهومی سبک زندگی اسلامی - ایرانی از دیدگاه مقام معظم رهبری در آیینه آیات و روایات، مجله مدیریت فرهنگی، ۹(۳۰): ۵۹-۹۰.
- پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، (۱۳۹۰)، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، تهران.
- حیدر پور حسن، (۱۳۹۳)، تبیین فلسفی سبک زندگی اسلامی - ایرانی بر مبنای الگوی حیات طیبه و ارزیابی جایگاه آن در راهنمای برنامه درسی دین و زندگی دوره دوم متوسطه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- دشتی محمد، (۱۳۷۹)، ترجمه نهج البلاغه، قم: کوثر.
- رستمی روح‌انگیز، (۱۳۹۳)، بررسی اثربخشی فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان در مدارس ابتدایی شهر تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
- رستمی نسب عباسعلی، (۱۳۸۸)، فلسفه تربیتی ائمه اطهار علیهم‌السلام، کرمان: دانشگاه باهنر.
- رضایی ابراهیم، جعفری احمد، صادقی محمد، (۱۳۹۴)، زمینه‌شناسی سبک زندگی ایرانی - اسلامی، چهارمین کنفرانس الگوی اسلامی ایران پیشرفت.
- رضوی عبدالحمید، (۱۳۹۱)، شوراها و انجمن اولیا و مربیان: واکاوی یک تجربه بعد از سه سال، فصلنامه خانواده و پژوهش، شماره ۴، صص ۱۲۳-۱۴۶.

رئیس‌ی و انانی حسین، عیوضی غلام حسن، (۱۳۹۱)، رسانه و نقش خانواده در تولید ملی. مجله رسانه و خانواده، زارع زهرا، عظمتی محمدرضا، (۱۳۹۶)، بررسی نقش انجمن اولیا و مربیان در اثربخشی آموزشی، تهران: انتشارات آواز.

شجاعی زینب، (۱۳۹۲)، سبک زندگی والدین و فرزندان در خانواده از منظر فقه امامیه با تأکید بر آراء امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه قم - دانشکده الهیات و معارف اسلامی.

شریفی احمد حسین، (۱۳۹۲)، سبک زندگی اسلامی-ایرانی، تهران: آفتاب توسعه. شعبانی زهرا، (۱۳۹۳)، تبیین رابطه سلامت سازمانی با اثربخشی فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان مدارس کشور، مجله خانواده و پژوهش، ۱۱(۲): ۸۸-۶۹.

فاضل قانع حمید، (۱۳۹۱)، سبک زندگی دینی و نقش آن در کار و فعالیت جوانان، فصلنامه جوان و رسانه، شماره ششم، صص ۶۳-۳۶.

فاضلی محمد، (۱۳۹۲)، مصرف و سبک زندگی، قم: انتشارات صبح صادق. فقیهی علی‌نقی، بهار، (۱۳۹۲)، رابطه تربیت دینی کودک با سبک زندگی اسلامی، پژوهش‌نامه تربیت تبلیغی، ش ۱، قم: پژوهشکده باقرالعلوم.

گیدنز آنتونی، (۱۳۹۲)، تجدد و تشخیص: جامعه و هویت شخصی در عصر جدید، ترجمه ناصر موفقیان، تهران: نشر نی.

مجلسی محمدباقر، (۱۳۹۲)، بحارالانوار، تهران: دارالکتب الاسلامیه.

محمدی ری‌شهری محمد، (۱۳۸۸)، تحکیم خانواده از نگاه قرآن، قم: موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث. مهدوی کنی محمد سعید، (۱۳۸۷)، مفهوم سبک زندگی و گستره آن در علوم اجتماعی، فصلنامه علمی پژوهشی تحقیقات فرهنگی، ۱(۱): ۱۹۹-۲۳۰.

مهدی ئی زکیه، (۱۳۹۳)، سبک زندگی در محیط خانه از منظر آیات و روایات، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، استاد راهنما محمدعلی رضایی، دانشگاه معارف اسلامی قم.

Ajay, D. (2019). The Impact of Healthy Lifestyle Intervention Program on Healthy Lifestyle Awareness Dietary Habits Physical Activity Level and Fitness Test Scores of School Children.

Dery-Chaffin, M.)2020). Parental Involvement in Title I Schools: Examining Perspectives of Parents and Teachers (Doctoral dissertation, Arizona State University).

Everson, B., Mackintosh, K. A., McNarry, M. A., Todd, C., & Stratton, G. (2019). Can wearable cameras be used to validate school-aged children's lifestyle behaviours? *Children*, 6(2), 20.

Loewen, O. K., Maximova, K., Ekwaru, J. P., Faught, E. L., Asbridge, M., Ohinmaa, A., & Veugelers, P. J. (2019). Lifestyle behavior and mental health in early adolescence. *Pediatrics*, 143(5), e20183307.

- Plasker, E. (2007). *The 100 Year Lifestyle: Dr. Plasker's Breakthrough Solution for Living Your Best Life-Every Day of Your Life!*. Simon and Schuster.
- Silinskas, G., & Kikas, E. (2019). Parental involvement in math homework: Links to children's performance and motivation. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 63(1), 17-37.
- Wang, C., La Salle, T. P., Do, K. A., Wu, C., & Sullivan, K. E. (2019). Does parental involvement matter for students' mental health in middle school?. *School Psychology*, 34(2), 222.
- Yarian, S., & Fateme, N. (2019). Explaining Students' Islamic Lifestyle and Mental Health based. *Medical Education*, 3(3), 21-27.

تحديد مكونات نمط الحياة الإيرانية - الإسلامية من أجل تحسين أنشطة جمعية الآباء والمربين لدائرة التعليم و التربية على أساس طريقة دلفي

طيبة السادات الشاه الأميري زاده^١ | حسنعلی البختيار النصرآبادی^٢ | جهانبخش الرحمانی^٣ |
زهرة السعادت مند^٤

الملخص

كان الغرض من هذه الدراسة هو تحديد مكونات نمط الحياة الإيرانية الإسلامية من أجل تحسين أنشطة جمعية الآباء والمعلمين لدائرة التعليم و التربية على أساس طريقة دلفي. من أجل التعرف على مكونات نمط الحياة الإيرانية الإسلامية، تم استخدام طريقة تحليل المحتوى، وهي طريقة كيفية. كان المجتمع الإحصائي للدراسة خبراء وشمل جميع أعضاء هيئة التدريس في العلوم التربوية في جامعات طهران في العام الدراسي ١٣٩٨-١٣٩٩. لذلك تم اختيار ١٥ أستاذاً وخبيراً ومتخصصاً في مجال العلوم التربوية باستخدام العينات الهادفة. وأظهرت نتائج البحث أنه وفقاً لمصادر إسلامية، فإن نمط الحياة الإسلامي الإيراني يتضمن أبعاداً أخلاقية واجتماعية واقتصادية وبيولوجية وعلمية. تم استخدام طريقة دلفي للتحقق من صحة نموذج البحث. وفي المرحلة الأولى، تم تقديم استبيان بـ ٦٥ مؤشراً للخبراء، ثمرات المرحلة الأولى من الدلفي اظهرت بانه قد حذفت مؤشرات الممهدة لارضية اراثة النظرات المختلفة في مجال البرامج و أنشطة جمعية الآباء و المربين، تعزيز المدارس و المؤسسات التعليمية للتخطيط و لمديرية البرامج و أنشطة جمعية الآباء و المربين و تقليل النائر عن المخاطر في مجال الاستثمار التعليمية. في المرحلة الثانية من اختبار دلفي، أكد الخبراء جميع مؤشرات نموذج برامج وأنشطة جمعية الآباء والمعلمين لدائرة التعليم و التربية في إيران.

الكلمات الرئيسية: نمط الحياة الإيرانية-الإسلامية، جمعية الآباء والمربين، برنامج، نشاط.

DOR: 20.1001.1.22516972.1401.30.54.7.2

١. طالبة دكتوراه في فرع فلسفة التعليم و التربية، جامعة الحرة الإسلامية، فرع الأصفهان (خوراسجان)، الأصفهان، إيران.
٢. الكاتب المسؤول: أستاذ، قسم العلوم التربوية، جامعة الأصفهان، الأصفهان، إيران. H.nasrabadi89@gmail.com
٣. أستاذ مساعد، قسم العلوم التربوية، جامعة الحرة الإسلامية، فرع الأصفهان (خوراسجان)، الأصفهان، إيران.
٤. أستاذ مشارك، قسم العلوم التربوية، جامعة آزاد الإسلامية، فرع الأصفهان (خوراسجان)، الأصفهان، إيران.

Identifying the Components of the Iranian-Islamic Lifestyle in Order to Promote the Activities of the Association of Parents and Teachers of Education Based on the Delphi technique

Tayebeh Sadat Shah Amiri Zadeh ¹ | Hassan Ali Bakhtiar Nasrabadi ² | Jahanbakhsh Rahmani ³
| Zohreh Saadatmand ⁴

Research Paper

Received:
13 October 2020
Accepted:
9 January 2021
P.P: 179-213

Abstract

The purpose of this study was to identify the components of the Iranian-Islamic lifestyle in order to improve the activities of the Association of Parents and Teachers of Education based on the Delphi technique. To identify the components of the Iranian-Islamic lifestyle, the method of content analysis, which is a qualitative method, was used. The statistical population of the study was experts and included all faculty members in the field of educational sciences in Tehran universities in the academic year 2019-2020. Therefore, 15 professors, experts and specialists in the fields of philosophy of education, educational psychology, educational management and curriculum planning were selected using purposive sampling. The research findings showed that according to Islamic sources, the Iranian-Islamic lifestyle includes moral, social, economic, biological and scientific dimensions. Delphi method was used to validate the research model. In the first round, a questionnaire with 65 indicators was provided to the experts. And educators and risk reduction in educational investment were eliminated. In the second stage of the Delphi test, the experts confirmed all the indicators of the model of programs and activities of the Association of Parents and Educators of Iran.

Keywords: Iranian-Islamic Lifestyle, Parents and Teachers Community, Program, Activity.

DOR: 20.1001.1.22516972.1401.30.54.7.2

1. Ph.D. Candidate, Department of Philosophy of Education, Islamic Azad University, Khorasgan Branch, Isfahan, Iran.
2. Corresponding Author, Full Professor, Department of Educational Sciences, Isfahan University, Isfahan, Iran. H.nasrabadi89@gmail.com
3. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Islamic Azad University, Khorasgan Branch, Isfahan, Iran.
4. Associate Professor of Educational Sciences, Islamic Azad University, Khorasgan Branch, Isfahan, Iran.